

HAK MI, YETKİ Mİ?

MUSTAFA AKDEMİR'İN KÖŞE YAZISI

Doğrudan konuya girelim. Ülkemizdeki bazı uygulamaların mantığını anlamakta çok zorlanıyorum ve hatta anlayamıyorum. Mesela neden vergi affı olur? Devletimiz vergisini tahsil etmekten aciz mi? Zannetmiyorum.

Peki neden bayramlarda yollar, köprüler hatta toplu taşıma ücretsiz olur? Bayram ziyaretine gitmek isteyenlerin yol parası sorunu mu var? Zannetmiyorum.

Peki bir belediye durduk yere il çapında kamuya ait otoparklarda park ücretini neden kaldırır? Araç sahiplerinin park ücretini ödeyecek paraları mı yok? 0 zaman indirim yap neden ücretsiz olsun?

Bu tür uygulamalar reel hayatın gerçekleri ile uyuşmamaktadır. Zira devletin görevi millete hizmet etmektir hizmet ise parayla olur. Devletin gücü ekonomisinden gelir. Bir devlet bir yandan yeni vergi ve başka araçlarla gelirlerini artırmaya çalışırken diğer yandan sabit kalem gelir kaynaklarından neden vazgeçer?

Biraz daha yakından bakalım

Vergi affı sık sık olan bir şey. Vaktinde tahsil edil(e)meyen vergiler önce ağır cezalar ile artırılıyor sonrada affediliyor.

Vergi borcu olan vatandaş nasıl olsa af çıkar diye ödemeyip bekliyor. Bu arada vergisini düzenli ve zamanında ödeyen vatandaşa yazık olmuyor mu? Peki vergisini zamanında ödemeyenler neden ödemiyor? Ağır olduğu için mi yoksa otorite boşluğu mu var? Bu durum tahlil edilip gereği neyse yapılmalı ama tahakkuk eden vergi ne pahasına olursa olsun tahsil edilmelidir.

Batı ülkelerinin belki de en büyük ortak kırmızı çizgileri vergidir. Vergisini ödemeyeni asla affetmezler ve herşeyine el koyup vergisini alırlar. Bu sebepten kimse kolay kolay vergi ile oynamaya tevessül etmez, eden de yakalanınca başına gelecekleri iyi bilir ve o riski alarak yapar. Ama nasıl olsa affolur diye asla düşün(e)mez.

Otoyollar, köprüler çok pahalı yatırımlardır ve devlet bu yatırımın yükünü bizimle paylaşır. İşlerin en yoğun olduğu zaman gelince de parasız yapılır hatta daha ileri gidip taşıma bile ücretsiz yapılır! Sanki millet bayram ziyaretlerine gidecek de yol parası yok. Halbuki bayram tatillerinde oteller ve tatil yerleri dolup taşıyor. Bir bayramda giydiğini gecen bayram giymiştim deyip bir daha giymeyen bir toplum var artık.

Belediye başkanı isterse şehirdeki bütün otoparkları ücretsiz yapabiliyor ve bazıları bunu çok iyi oldu zaten mafya yiyordu diye alkışlıyor. Eğer hakikaten mafya yiyorduyse o zaman devlet otoritesi orada yok demektir ve bunun çaresi ücretsiz yapmak değil, mafyayı yok etmektir. Böyle bir uygulama araç sahiplerini memnun eder ama oradan elde edilen gelirle yapılan diğer tüm hizmetleri durdurur. Hem ayrıca unutulmamalıdır ki verilen bir hak kolay kolay da geri alınamıyor.

Şimdi gelelim asıl meselemize.

“Yetki” ile “hak” aynı şey midir? Yani bir konu hakkında karar verme yetkiniz varsa istediğiniz gibi karar verme hakkına sahip misiniz? Şüphesiz şahsınıza ait bir mal ya da konu ise daha geniş hak ve yetkileriniz vardır ancak emanetçi konumdaysanız o zaman istediğiniz kararı almak hakkınız yoktur.

Şöyle düşünelim: Büyük bir şirketiniz var ve yönetmesi için başına bir yönetici atadınız. Bir müddet sonra bu kişi sizin menfaat ve isteklerinizi dikkate almadan keyfince hareket etmeye ve sizi zarara uğratmaya başlıyor. Onu o görevde tutar mısınız?

İşte kamuda görev yapan idarecilerimiz ister seçilmiş ister atanmış olsun bulundukları makamın sahibi değilse emanetçi oldukları şuur ve bilinciyle hareket etmeleri gerekmektedir. Zira tahsil ettikleri ya da etmedikleri para

kendilerinin değil milletindir. Bu sebepten alınan kararlar sadece ve sadece devletin ve milletin menfaati icabı alınmalıdır. Başka herhangi bir gayeye matuf tasarrufun vebali büyüktür.